

Πιερ Καλφά: Η μάχη
του ελληνικού λαού,
είναι η δική μας μάχη

Σελίδες 8, 9

Εάν η ελληνική κυβέρνηση υποκύψει στις επιταγές των ευρωπαϊκών θεσμών, κάθε πολιτική εναλλακτική στην Ευρώπη θα πεθάνει.

Την συνέντευξη πήρε η Δανάη Ψωμοπούλου

Πιστεύετε ότι η Ευρώπη είναι σήμερα ασύμβατη με μια άλλη πολιτική εκτός από εκείνη του νεοφιλελευθερισμού;

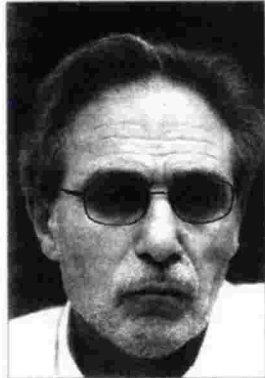
Το ευρωπαϊκό οικοδόμημα γνώρισε μια στροφή το 1986 με την Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη και από τότε, συνθήκη με συνθήκη, οδηγία με οδηγία, οι μηχανισμοί της Ευρώπης κατέληξαν να αποκλείσουν την οικονομική και κοινωνική πολιτική από το δημοκρατικό διάλογο και την απόφαση των πολιτών. Υπήρξε επίσης μια αμφισβήτηση της λαϊκής κυριαρχίας. Αυτό που η νίκη του ΣΥΡΙΖΑ αμφισβητεί, πέρα από την ίδια την πολιτική της λιτότητας, είναι ακριβώς αυτός ο τρόπος οικοδόμησης της Ευρώπης. Αυτός είναι και ο λόγος για τον οποίο, η αντιπαράθεση που λαμβάνει χώρα σήμερα ανάμεσα στην ελληνική κυβέρνηση, τους ευρωπαϊκούς θεσμούς και τις διαφορετικές ευρωπαϊκές κυβερνήσεις δεν αφορά κατά βάση οικονομικά ζητήματα, αλλά έχει μια πολιτική διάσταση. Η οικονομία είναι αυτό που φαίνεται. Συζητάμε για το ύψος του πρωτογενούς πλεονάσματος ή για την μεταρρύθμιση των συντάξεων, τις ιδιωτικοποιήσεις κλπ. Αλλά στο βάθος το ζήτημα είναι το εξής: Είναι ικανή η Ευρωπαϊκή Ένωση να αποδεχθεί το γεγονός ότι ο λαός μιας χώρας ξαναπαίρνει στα χέρια του την κυριαρχία; Και αν το αποδεχθεί, υπάρχει προφανώς ο κίνδυνος της μετάδοσης σε όλη την Ευρώπη και ειδικότερα στην Ισπανία με την άνοδο των Podemos. Αυτό που διακυβεύεται είναι το τι είδους ευρωπαϊκό οικοδόμημα, τι είδους Ευρώπη θέλουμε. Για αυτόν τον λόγο η αντιπαράθεση σήμερα είναι τόσο δύσκολη και τόσο σκληρή. Το ζήτημα που αναδείχθηκε με την νίκη του ΣΥΡΙΖΑ, είναι ότι δεν θέλουμε απλώς να εφαρμόζουμε τους αριθμούς και τους κανόνες. Θέλουμε να συζητάμε και να αποφασίζουμε για την οικονομική πολιτική που θα εφαρμόσουμε.

Αν έτσι έχουν τα πράγματα, τότε προφανώς υπάρχει μια σοβαρή δυσκολία επίλυσης της κατάστασης...

Πρόκειται για ένα συσχετισμό δυνάμεων, ένα μπρα-ντε-φερ. Θα υπήρχε -ή τουλάχιστον αυτό υποστηρίζουν κάποιοι- μια απλή λύση, που θα συνίστατο στο να βγει η Ελλάδα από το ευρώ. Ωστόσο, μια τέτοια λύση είναι απρόβλεπτη. Μια έξοδος της Ελλάδας από το ευρώ θα είχε ανεξέλεγκτες συνέπειες. Θα σήμαινε μια τεράστια υποτίμηση του νέου νομίσματος και άρα μια περαιτέρω εξαθλίωση του ελληνικού λαού. Θα σήμαινε επίσης μια αύξηση στις τιμές των εισαγωγών και πιθανώς μια κερδοσκοπική επίθεση στο νέο νόμισμα. Μια έξοδος από το ευρώ διατρέχει τον κίνδυνο να είναι χαώδης. Βεβαίως, η υποτίμηση του νομίσματος θα βελτίωνε την ανταγωνιστικότητα, ωστόσο η χώρα δεν έχει και πολλά πράγματα να εξάγει. Μια έξοδος από το ευρώ θα σήμαινε ακόμη -και αυτό είναι το ενδιαφέρον στοιχείο- ότι η Ελλάδα θα αποκτούσε και πάλι τον έλεγχο στο τύπωμα χρήματος και θα μπορούσε να χρηματοδοτήσει τις απαραίτητες επενδύσεις για την αναθέρμανση της οικονομίας. Από την άλλη, θα έπρεπε η χώρα να βρει εξωτερική χρη-

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΜΕ ΤΟΝ ΠΙΕΡ ΚΑΛΦΑ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΟ ΤΗΣ ΑΤΤΑΚ

Η μάχη του ελληνικού λαού, είναι η δική μας μάχη

Ο Πιέρ Καλφά, γάλλος συνδικαλιστής, μέλος του επιστημονικού συμβουλίου του ΑΤΤΑΚ και συν-πρόεδρος του Ιδρύματος Κοπέρνικος (Fondation Copernic) συνομιλεί με την Εποχή περιγράφοντας τις προοπτικές αλλαγής του συσχετισμού δυνάμεων και του κυρίαρχου υποδείγματος στην Ευρώπη, ενώ παράλληλα δίνει και μια διαφορετική εκδοχή της διαπραγματευτικής τακτικής, που θα μπορούσε να ακολουθήσει η ελληνική κυβέρνηση στο υπάρχον αρνητικό πλαίσιο.

ματοδότηση, προκειμένου να ισορροπήσει το εμπορικό ισοζύγιο, που θα είναι ελλειμματικό και δεν βλέπω πως θα μπορούσε να βρει αυτήν την εξωτερική χρηματοδότηση. Επιπρόσθετα, δεδομένου ότι ο ΣΥΡΙΖΑ έχει δεσμευθεί να μείνει εντός ευρώ, θα απαιτείτο ένα δημοψήφισμα για να αλλάξει αυτή η εντολή.

Υπάρχει η δυνατότητα μιας αλλαγής του συσχετισμού δυνάμεων στην Ευρώπη στο μέλλον;

Δεν θα υπήρχε μέλλον στην Ευρώπη χωρίς μια μεγάλη πολιτική κρίση. Αυτή η κρίση ξεκίνησε στην Ελλάδα με την άνοδο του ΣΥΡΙΖΑ στην εξουσία. Γι' αυτό πρέπει η ελληνική κυβέρνηση να επιτύχει. Επειδή μια αποτυχία της ελληνικής κυβέρνησης θα είναι μια αποτυχία για όλους. Θα ήταν το τέλος κάθε ελπίδας πολιτικής αλλαγής στην Ευρώπη. Αυτός είναι εξάλλου και ο λόγος που οι νεοφιλελεύθερες ευρωπαϊκές κυβερνήσεις θέλουν να αποτύχει η ελληνική κυβέρνηση, είτε εξερχόμενη από το ευρώ, είτε υποχωρώντας από το πρόγραμμά της. Πρέπει η ελληνική κυβέρνηση να πετύχει. Είναι το πρώτο βήμα που μπορεί να οδηγήσει και σε άλλα. Αυτό που διακυβεύεται σήμερα δεν είναι απλώς η μοίρα του ελληνικού λαού. Είναι η μοίρα ολόκληρης της Ευρώπης. Εάν η ελληνική κυβέρνηση υποκύψει στις επιταγές των ευρωπαϊκών θεσμών, κάθε πολιτική εναλλακτική στην Ευρώπη θα πεθάνει. Η ελληνική κυβέρνηση έχει προφανώς μια ευθύνη απέναντι στο λαό της, έχει όμως επίσης μια ευθύνη απέναντι στους λαούς όλης της Ευρώπης. Και για αυτόν τον λόγο πρέπει σήμερα να εξηγήσουμε ότι η μάχη του ελληνικού λαού, είναι η δική μας μάχη. Δεν είμαστε απλώς αλληλέγγυοι με τον ελληνικό λαό. Είμαστε μαζί του σε μια κοινή μάχη.

Πώς θα περιγράφατε την κατάσταση στην οποία έχουν περιέλθει οι διαπραγματεύσεις της ελληνικής κυβέρνησης με τους θεσμούς;

Είναι αλήθεια ότι η ελληνική κυβέρνηση βρίσκεται σε μια κατάσταση πολύ δύσκολη. Σήμερα, βλέπουμε πως οι διαπραγματεύσεις ανάμεσα στους θεσμούς και την Ελλάδα είναι ιδιαίτερα ασύμμετρες. Δεν υπάρχει στην Ευρώπη ένα σημαντικό λαϊκό κίνημα για να υποστηρίξει την ελληνική κυβέρνηση. Για την ώρα, η ελληνική κυβέρνηση δεν έχει καταφέρει να δημιουργήσει σημαντικές ρωγμές στους αντιπάλους. Και έχει βρεθεί σχετικά απομονωμένη σε συνθήκες που ο συσχετισμός δυνάμεων είναι πολύ δυσμενής. Σε αυτό το πλαίσιο, ένας συμβιβασμός δεν μπορεί παρά να είναι κακός, αφού κάθε συμβιβασμός προϋποθέτει ένα συσχετισμό δυνάμεων και όταν αυτός ο τελευταίος είναι δυσμενής και ο ίδιος ο συμβιβασμός δεν θα είναι πολύ καλός. Θα πρέπει η ελληνική κυβέρνηση να βελτιώσει το συσχετισμό δυνάμεων στη διαπραγμάτευση.

Υπάρχει άλλος δρόμος μεταξύ παράδοσης και εξόδου

Στο άρθρο σας «Ελλάδα, η ώρα των επιλογών», αναφέραστε σε μια εναλλακτική τακτική, που θα μπορούσε να βοηθήσει στη βελτίωση του συσχετισμού δυνάμεων. Μπορείτε να μας εξηγήσετε λίγο περισσότερο αυτή σας τη θέση;

Για να κάνει κάτι τέτοιο, θα πρέπει να βρει και πάλι περιθώρια ελιγμών και για αυτό πρέπει να κάνει μονομερείς ενέργειες. Υπάρχουν τριών ειδών δυνατές ενέργειες, κατά τη γνώμη μου. Η πρώτη είναι ένα μορατόριουμ στην αποπληρωμή του χρέους για το 2015. Να πει στους δανειστές «θέλουμε να διαπραγματευτούμε, θέλουμε ένα λογικό συμβιβασμό, αλλά αφού δεν θέλετε να διαπραγματευτείτε με λογικό τρόπο, θα προβούμε για την ώρα σε ένα μορατόριουμ».

Το μορατόριουμ δεν σημαίνει ότι δεν θα πληρώσουμε ποτέ, αλλά ότι στην παρούσα φάση δεν πληρώνουμε. Ανοίγουμε τη συζήτηση για το χρέος. Προφανώς αυτό έχει συνέπειες. Αυτό σημαίνει ότι η αντιπαράθεση εντείνεται. Το δεύτερο σημείο είναι ότι πρέπει να σταματήσει η εκροή κεφαλαίων που οδηγεί σε μια αφάιμαξη της χώρας, αν μπορώ να χρησιμοποιήσω αυτήν την έκφραση. Χρειάζονται έλεγχοι κεφαλαίων. Δεκάδες δισεκατομμύρια φεύγουν από τις τράπεζες στην Ελλάδα και τοποθετούνται πιθανότατα στο εξωτερικό ή στα στρώματα και αυτό πρέπει να σταματήσει. Οι έλεγχοι κεφαλαίων είναι αντίθετοι με τις ευρωπαϊκές συνθήκες, ωστόσο εφαρμόστηκαν στην περίπτωση της Κύπρου. Θα μπορούσε λοιπόν κανείς να βασιστεί στο προηγούμενο της Κύπρου. Τέλος –και αυτή είναι η τρίτη ενέργεια– θα πρέπει να επιλυθεί η κρίση ρευστότητας. Διότι βλέπουμε ότι σήμερα, η Ελλάδα πάσχει βασικά από μια κρίση ρευστότητας. Τα φορολογικά έσοδα από την αρχή του χρόνου είναι κατώτερα κατά ένα δισεκατομμύριο περίπου από αυτό που περίμενε η ελληνική κυβέρνηση. Οι μισθοί πρέπει να συνεχίσουν να πληρώνονται κάθε μήνα και θα πρέπει να γίνουν επεν-

δύσεις για να ανακάμψει η οικονομική δραστηριότητα και να επιλυθεί η ανθρωπιστική κρίση. Πρέπει να επιλυθεί αυτό το πρόβλημα της ρευστότητας. Για αυτό, ορισμένοι οικονομολόγοι υποστηρίζουν την έκδοση συμπληρωματικών τίτλων πληρωμής ή IOU («I owe you»), ένα «νόμισμα», του οποίου η αξία θα ήταν εγγυημένη από τα φορολογικά έσοδα. Θα επέτρεπε την αναθέρμανση της οικονομίας, την πληρωμή μισθών και συντάξεων και την αποκατάσταση των δημόσιων υπηρεσιών. Δεδομένης της ανταλλαξιμότητας και της ευθυγράμμισης ενός τέτοιου τίτλου με το ευρώ, ένας τέτοιος μηχανισμός μοιάζει στην πραγματικότητα με μια βραχυπρόθεσμη πίστωση που δίνουν οι πολίτες στην κυβέρνησή τους. Δεν έχουμε λοιπόν να κάνουμε με μια περίπτωση εξόδου της Ελλάδας από την ευρωζώνη, που θα ακολουθείτο από μια υποτίμηση του νέου νομίσματος, καθώς το ευρώ θα παρέμενε το εθνικό νόμισμα. Στην περίπτωση της Ελλάδας θα επρόκειτο για μια χειρονομία τόσο πολιτική όσο και οικονομική, που θα ενίσχυε σημαντικά την θέση της χώρας στις διαπραγματεύσεις.

Μια τέτοια χειρονομία και μια τέτοια τακτική θα ήταν –κατά τη γνώμη σας– καλύτερες για τις διαπραγματεύσεις;

Πιστεύω ότι θα δημιουργούσε έναν καλύτερο συσχετισμό δυνάμεων για την Ελλάδα. Πιστεύω ότι ο Γ. Βαρουφάκης είχε άδικο όταν έλεγε ότι η Ελλάδα δεν έχει plan B. Διότι από τη στιγμή που λες ότι δεν υπάρχει plan B, αυτό σημαίνει ότι είσαι στα χέρια του πιο δυνατού. Αυτό που θα έπρεπε να πει είναι ότι θέλουμε να μείνουμε στο ευρώ. Αλλά δεν θέλουμε να υφιστάμεθα μια οικονομική ασφυξία και δεν θέλουμε ο λαός να συνεχίσει να υφίσταται μια κοινωνική καταστροφή. Και αφού τα άλλα ευρωπαϊκά κράτη δεν θέλουν να διαπραγματευτούν έναν καλό συμβιβασμό, παίρνουμε μονομερή μέτρα. Μέτρα τα οποία είμαστε έτοιμοι να ανακαλέσουμε εάν οι διαπραγματεύσεις επιτύχουν. Αυτό που προσπαθήσαμε να δείξουμε με αυτό το κείμενο (το άρθρο «Ελλάδα, η ώρα των επιλογών» το οποίο συνοπογράφουν ο Π. Καλφά και ο Α. Κουκιέ και δημοσιεύθηκε στην Εποχή της 24ης Μαΐου), είναι ότι υπάρχει ένας δρόμος ανάμεσα στην παράδοση και την έξοδο από το ευρώ. Αν όμως αυτός δεν είναι εφαρμόσιμος, θα ήταν καλύτερη μια έξοδος από το ευρώ, παρά μια παράδοση που θα σκότωνε κάθε ιδέα ότι υπάρχει αριστερή εναλλακτική στην Ευρώπη.